

**Hrvatska agencija za poštu
i elektroničke komunikacije
Jurišićeva 13
10 000 Zagreb**

Zagreb, 18. lipnja 2012. godine

**Predmet: Javni poziv za prikupljanje prijedloga izmjena Standardne ponude
Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji
- primjedbe i prijedlozi, dostavlja se**

Poštovani,

OT-OPTIMA TELEKOM d.d. (dalje u tekstu: Optima ili OT) postupajući sukladno javnom pozivu Naslova za prikupljanjem primjedbi i prijedloga u odnosu na naprijed navedenu standardnu ponudu Hrvatskog Telekoma d.d. (dalje u tekstu: HT) očituje se na način kako slijedi;

A). Nastavno na 1. Dio: Prijedlog izmjena vezane uz uvođenje nezavisnog FTTN čvora, Optima uvodno ističe kako u cijelosti odbacuje HT-ov prijedlog modernizacije mreže formiranjem nezavisnog FTTN čvora te i dalje ostaje kod svih navoda iznesenih u očitovanju od 21.05.2012. na prikazanu prezentaciju „Rekonstrukcija (modernizacija) pristupne bakrene mreže“ (skraćivanje petlje-dva moguća rješenja FFTN/FFTC koncept) iznesenu na zajedničkom sastanku održanom dana 04.05.2012. godine u prostorijama HAKOM-a.

Stoga opetovano ističemo kako FttN koncept nije prihvatljivo rješenje jer predviđa potpuno prekidanje bakrenih veza prema centralnoj lokaciji. Time se u potpunosti onemogućuje pružanje usluga ADSL pristupa, POTS pristupa putem MSAN uređaja Operatora, prema Standardnoj ponudi za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, te CPS/WLR usluga prema Standardnoj ponudi za međupovezivanje te Standardnoj ponudi za najam korisničke linije. Također, prihvaćanjem FTTN koncepta kapitalna ulaganja od strane Optime (a i ostalih alternativnih operatora) u izgradnju pristupne mreže na centralnoj lokaciji postala bi nezaštićena odnosno u potpunosti bezvrijedna (i to tek nakon 5 godina kada bi ta oprema trebala početi nositi dobit). Tako FTTN koncept prisiljava Operatora Korisnika da ponovo investira u izgradnju pristupne mreže kako bi zadržao postojeće korisnike te se znatno poskupljuje trošak izgradnje po pojedinom korisniku, pošto je broj korisnika po agregacijskoj točki manji.

Nadalje, skraćivanje petlje putem FTTN koncepta također je neprihvatljivo i na centralnim lokacijama na kojima nema Operatora Korisnika i to iz razloga što centralna lokacija ostaje nepovezana sa FTTN lokacijom i na taj se način onemogućuje pružanje CPS/WLR usluga krajnjim korisnicima, a što je protivno regulatornim obvezama određenim HT-u na tržištu tržišta započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji te na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike.

Optima je mišljenja kako HT predlaže izmjenu Standardne ponude za izdvojenu lokalnu petlju i to u trenutku koji je izrazito nepovoljan za Operatore korisnike HT-a jer nam je

pred vratima nova Analiza tržišta veleprodajnog fizičkog pristupa kojom bi se trebali utvrditi svi uvjeti na tržištu pa tako i adekvatne zamjenske usluge. Tu skrećemo pozornost Naslovu kako je usluga širokopojasnog pristupa internetu (dalje: bitstream usluga) HT-a ne omogućuje Operatoru Korisniku razinu kvalitete usluge, niti operativnih procesa aktivacije te rješavanja kvara pa tako niti krajnjem korisniku. Stoga smatramo da ni danas bitstream usluga nije niti približno usporediva s uslugom i razinom kvalitete koju može osigurati i garantirati Operator Korisnik za usluge koje izravno pruža putem vlastite pristupne opreme, izravno povezane na bakrenu mrežu.

Nastavno na prijedlog HT-a iznesen u točki 1.1. Prijedloga izmjena, da ukoliko Operator korisnik ne prihvati niti jedan oblik migracije (kolokaciju ili ADSL/VDSL pristup), HT će Operatoru korisniku otkazati uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji odnosno ukinuti postojeći izdvojeni pristup lokalnoj petlji, Optima ističe kako osim toga što takav prijedlog predstavlja zadržavanje tipičnog monopolističkog ponašanja, isti je i protivan regulatornoj obvezi pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže određenom Odlukom o Analizi tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji od 17. srpnja 2009. godine (Klasa: 344-01/09-01/1080, Urbroj: 376-11-09-01). Naime, na stranici 62 pripadajućeg dokumenta Analize tržišta Naslov je odredio slijedeće: **„U skladu s člankom 61. stavkom 3. točkom 3. ZEK-a, Agencija određuje HT-u obvezu da ne ukida već odobreni pristup lokalnoj petlji, s obzirom da bi ukidanje već ostvarenog pristupa, moglo dovesti do štete i povećanja troškova operatora koji su koristili uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, a time i do prenošenja značajne tržišne snage HT-a na povezano maloprodajno tržište.**“ Također, HT ne smije ukinuti već odobreni pristup osim ako se operatori međusobno dogovore o nekom obliku migracije. Prijedlog HT-a je usmjeren na FTTC koncept putem kojeg će HT vršiti modernizaciju svoje mreže na teret Operatora korisnika ili pak na migraciju na uslugu ADSL/VDSL pristupa sukladno Standardnoj ponudi za bitstream uslugu koja još nije istom predviđena. Stoga evidentno jest da dogovara nema niti da se HT nije imao namjeru dogovarati s Operatorima korisnicima o adekvatnom tipu migracije. Naslov je dalje u istom dokumentu analize odredio slijedeće; **„U slučaju da nema dogovora između operatora, HT je obavezan najaviti operatorima korisnicima i Agenciji najmanje pet godina unaprijed detaljan plan potpunog ukidanja postojeće pristupne mreže, kako bi se ostavilo dovoljno vremena operatorima da isplaniraju alternativni pristup do krajnjeg korisnika.**“ Slijedom navedenog, prijedlog HT je u cijelosti i protivan Analizi tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji.

Kao što je i sam Naslov upoznat, za razliku od predloženog HT-ovog FTTC koncepta, FTTC koncept jest prihvatljivo rješenje i to samo uz ispunjenje određenih uvjeta. FTTC koncept predviđa skraćivanje lokalne petlje na način da se na skraćenim petljama primjenjuje isključivo VDSL tehnologija s primjenom maske kako se ne bi smetao rad ADSL opreme sa CO lokacije, što nije invazivno na pružanje usluga sa CO lokacije. Za razliku od FTTC-a, FTTC štiti investicije Operatora Korisnika na centralnoj lokaciji za pružanje ADSL i POTS usluga sa iste. Određeni uvjeti koji bi trebali biti ispunjeni jesu slijedeći:

- HT bi morao osigurati prostor na FTTC lokaciji za smještaj opreme u ormar ili prostor ili pak osigurati smještaj još najmanje dva ormara na terenu gdje je predviđen FttC čvor o vlastitom trošku (djelotvorno ulaganje);
- HT bi morao osigurati prostor u kabelskoj kanalizaciji od centralne lokacije do

lokacije FTTC čvora o vlastitom kapitalnom trošku, a kako bi Operator Korisnik mogao pristupiti FTTC čvoru vlastitim svjetlovodnim kabelom, odnosno iznajmiti kabelsku kanalizaciju do FTTC čvora;

- Alternativno kabelskoj kanalizaciji HT bi mogao ponuditi par niti u svjetlovodu u dugoročni najam (5-15 godina) ali srazmjerno i isključivo kapitalnom ulaganju odnosno troškovima povlačenja i materijala tog svjetlovodnog kabela;
- HT mora, prije skraćivanja petlje Operatorima korisnicima najaviti ULL ID-eve koji bi bili obuhvaćeni radovima, i to već pri samoj najavi za skraćivanje lokalne petlje te potom, netom prije (npr. 14 dana prije skraćivanja lokalne petlje);
- HT mora najkasnije do 30.06. tekuće godine, najaviti područja rekonfiguracije postojećih pristupnih mreža u idućoj godini, kako bi operatori korisnici mogli u poslovnim planovima predvidjeti troškove novih lokacija te pravovremeno planirati korake za realizaciju nove lokacije podpetlje,
- HT bi morao, imati jasne kriterije za skraćivanje lokalne petlje, odnosno kriterije prema kojima određeno područje postaje kandidat za skraćivanje lokalne petlje, uzimajući pritom u obzir da skraćivanje petlje treba predviđati na područjima gdje se ne planira izgradnja FTTH, odnosno skraćivanje petlje se očekuje uglavnom u prigradskim i ruralnim područjima gdje postojeća mreža ne osigurava odgovarajući širokopojasni pristup;
- HT mora, nastavno na izgradnju novih priključaka na području FTTC lokacije, osigurati prespajanje parice i na centralnu lokaciju kako bi Operator Korisnik mogao nastaviti pružati usluge sa opreme u koju je već izvršio ulaganja za pokrivanje dotičnog područja, ali i usluge HT-a kao što su to CPS/WLR.

Pored već iznesenog stava Optime, smatramo da je potrebno još jednom naglasiti kako je prije uvođenja ovih promjena u Standardnoj ponudi HT za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji nužno definirati transparentna pravila pod kojima će se pojedini dijelovi mreže uopće kandidirati za skraćivanje petlji. Ta pravila moraju biti teoretski razrađena, provjerena na pilot projektu, te usuglašena sa svim Operatorima korisnicima važeće Standardne ponude za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

Slijedom navedenog, a kako je prijedlog HT-a protuzakonit, te predstavlja samo *ad hoc* rješenje koje ide isključivo u korist HT-u, u skladu s tipičnim monopolističkim ponašanjem, nameće se zaključak kako je radi sprječavanja daljnjeg narušavanja djelotvornog tržišnog natjecanja nužno odbiti Zahtjev HT-a za izmjenom standardne ponude kao neosnovan, odnosno naložiti HT-u obustavu daljnjeg postupka rekonfiguracije pristupne mreže do završetka pilot projekta od strane Naslova, a time i završetka procesa analize tržišta, kao i svih neophodnih izmjena vezanih standardnih ponuda.

B). Nastavno na 2. Dio: Prijedlog ostalih izmjena, Optima se u nastavku očituje na način kako slijedi;

I) Izmjena članka 10. pod nazivom „Kolokacija“, stavak 10.1. „Fizička kolokacija“, podnaslov: „Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor“ (str. 36-38

Standardne ponude) stavka koji definira obračun klimatizacije i utroška električne energije

Optima drži kako nije potrebno uvoditi predloženu izmjenu – osobito na osnovu obrazloženja kojega je dostavio HT. Naime, smatramo da je krajnje vrijeme da se HT počne koristiti prednostima IT tehnologija i automatizacije procesa, te da napravi automatsku obradu podataka u cilju ispostavljanja korektnih faktura. Operatora korisnike se ne tiče interni ustroj obrade podataka HT-a, samo priznanje HT da se još uvijek bavi ručnim radom s obzirom na dobit koju ostvaruje jest neprihvatljivo. **Slijedom navedenog, prijedlog HT je neosnovan.**

II) Izmjena članka 10. pod nazivom „Kolokacija“, stavak 10.1. „Fizička kolokacija“, podnaslov: „Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor“ (str. 36-38 Standardne ponude) stavka koji definira odgovornost T-Com-a za štetu na opremi Operatora korisnika zbog ograničenog hlađenja.

Optima se slaže s predmetnom izmjenom HT-a.

III) Izmjena članka 13. pod nazivom: „Cijene usluga“, stavak 13.1. „Usluga izdvojenog pristupa lokalnoj petlji“, 13.1.1. „Stavljanje na raspolaganje i priključenje“ i 13.1.2. „Otkazivanje i isključenje“ (str. 62 Standardne ponude), tablice koja definira cijene jednokratnih naknada za stavljanje na raspolaganje i priključenje kao i tablice koja definira otkazivanje i isključenje.

Optima se ne slaže sa predloženom izmjenom HT-a. Inicijalno moramo naglasiti kako smo jako razočarani obrazloženjem izmjene od strane HT-a. Naime, HT otvoreno u obrazloženju navodi kako: *„trošak koji je potrebno uvažiti u slučaju stavljanja na raspolaganje i priključenje lokalne petlje bez odlaska tehničara kod krajnjeg korisnika je trošak prespajanja ožičenja na razdjelniku koji iznosi 16,21 kn“*, a za isti taj posao je od prve izdvojene parice naplaćivao 270,00 kn sve dok nije taj trošak na inicijativu OT-a (a pozivanjem na prijedlog Agencije u tada otvorenoj raspravi o Standardnoj ponudi za veleprodajni širokopolasni pristup) smanjen na trenutno važećih 31,15 kn.

Smatramo kako je za prihvaćanje HT-ov prijedlog promjene cijena, nužno od HT-a tražiti detaljno pojašnjenje razlike u tehnološko-procesnom smislu za navedeni posao iz vremena početaka liberalizacije tržišta kada je taj posao naplaćivano 270,00 kn i danas kada HT tvrdi da isti taj posao vrijedi 16,21 kn.

Naime, OT je po cijeni od 270,00 kn za izdvajanje parice izdvojio oko 100.000 parica što znači da smo na to ime platili HT-u 27.000.000,00 kn (slovima: dvadesetisedammilijunakuna), dok bi po sada predloženoj cijeni izdvajanje tih parica koštalo 1.621.000,00 kn (slovima: jedanmilijunšeststotinadvadesetjednutisućukuna). Ukoliko pak prihvati HT-ov prijedlog izmjene cijena držimo kako je minimalno nužno da HT izvrši povrat preplaćenih sredstava (kako prema OT-u, tako i prema svim drugim Operatorima korisnicima standardne ponude) uvećan za zatezne kamate pošto je HT netransparentno, neopravdano i namjerno držao visoku cijenu posla za koji je sada otvoreno izjavio kako isti taj posao vrijedi puno manje.

Dodatno, se ne slažemo se s navedenim prijedlogom izmjena cijena iz razloga što ne postoji transparentno definirano pravilo u kojemu trenutku je potreban izlazak tehničara na teren ili taj izlazak nije potreban. Naime, uz tako netransparentno definirana pravila ponašanja, kod OT-a postoji opravdani strah da će HT moći neopravdano naplaćivati

izdvajanje parica po većoj cijeni, a OT-a kod naručivanja izdvajanja parica neće moći unaprijed znati koliko će ga ta usluga koštati.

Dalje, HT u obrazloženju navodi: „Usluge koje uključuju odlazak tehničara na lokaciju kod krajnjeg korisnika su nužne u slučajevima kada se realizira nova do tada nekorištena upredena metalna parica ili se radi poštivanja pravila spektralne kompatibilnosti za širokopojasne usluge mora aktivirati nova alternativna parica.“ Ovdje naglašavamo kako važeća standardna ponuda ne poznaje pojam „pravila spektralne kompatibilnosti“ što samo upućuje na to kako HT traži način da opet umjetno poveća troškove korisnicima standardne ponude, ili da pak kroz netransparentna i nedefinirana „pravila spektralne kompatibilnosti“ nađe mogućnost odbijanja zahtjeva za izdvajanjem parica. Slijedom navedenog, držimo kako je ovakav potez HT-a još jedan pokušaj izigravanja kako Operatora korisnika tako i samog Naslova-a te se nikako isti ne smije prihvatiti kao obrazloženje za povećanje cijena izdvajanja lokalnih petlji. Povrh toga, koristimo priliku naglasiti kako HT niti po trenutno definiranim pravilima ponašanja za izdvajanje nekorištene lokalne petlje ne izlazi na teren i ne označava parice, te bi uvođenje ove cijene samo omogućilo HT-u skuplje naplaćivati posao koji ne odrađuje niti ga ima namjeru odrađivati.

Nastavno na HT-ovo pozivanje na Standardnu ponudu za bitstream uslugu, simptomatično je za primijetiti kako HT povlači paralelu na način podjele posla na „postojeće“ i „nove“ parice, ali u ovom prijedlogu traži veći iznos za izdvajanje parica, te niti ne pokušava pojasniti u čemu se sastoji razlika u cijeni između postojećih 217,00 kn i predloženih 255,88 kn iako se radi o identičnom poslu kojega je potrebno izvršiti za realizaciju zahtjeva. **Slijedom navedenog, prijedlog HT je neosnovan.**

HT dalje u obrazloženju navodi kako je napravio kalkulaciju troškova na osnovu kojih je predložio nove cijene. Držimo neprihvatljivom izmjenu ovih cijena na osnovu HT-ovih kalkulacija skrivenih od očiju javnosti i to baš u vrijeme kada Naslov zajedno s HT-om radi na troškovno orijentiranoj definiciji cijena usluga, te smatramo kako je potrebno sačekati rezultate tog modela.

Na kraju obrazloženja, HT se poziva na cijene u EU27, međutim opetovano zaboravlja napraviti kvalitetnu usporedbu tih cijena po referentnom modelu, pošto svi znamo da su ekonomske prilike u EU27 različite od zemlje do zemlje i da nije moguće uspoređivati cijene pojedinih usluga samo po apsolutnom iznosu, već je potrebno uspoređivati relativne odnose između povezanih usluga kako bi se došlo do stvarnog omjera i odnosa cijena među zemljama, te smatramo da je ova usporedba potpuno neupotrebjljiva.

Slijedom navedenog prijedlog je Optime da se cijene za otkazivanje i isključivanje uklone iz Standardne ponude. Naime, u slučaju prelaska krajnjeg korisnika od jednog alternativnog operatora k drugom alternativnom operatoru – tada HT po trenutno važećoj standardnoj ponudi naplaćuje otkaz i isključenje jednom operatoru, te istovremeno i uključuje drugom operatoru, a u stvarnosti se radi samo o fizičkom poslu uključivanja novom operatoru. Ako već HT želi naplaćivati alternativnim operatorima isključenje korisnika – kako onda uopće taj trošak i taj posao knjiži u svojim knjigama kada prvi puta izdvaja paricu za alternativnog operatora i isključuje ga iz HT mreže? Također, potpuno su nejasni uvjeti pod kojim HT odrađuje posao isključenja parice sa odlaskom kod krajnjeg korisnika tj. kako bi alternativni operator uopće mogao provjeriti je li potreban izlazak kod krajnjeg korisnika ili ne. Iskustvo s terena nam govori da HT jednostavno ne odrađuje taj posao i ne izlazi kod krajnjeg korisnika kako bi izvršio isključenje istoga. Stoga možemo samo pretpostaviti da se jednako tako ponaša i u slučajevima kada nije potrebno izaći do krajnjeg korisnika, tj.

da ne skida postojeće ožičenje na MDF-u / HDF-u, ali to može potencijalno provjeriti Naslov po službenoj dužnosti, provođenjem inspeksijskog nadzora.

Zaključno, Optima smatra kako je potrebno zadržati jedinstvenu cijenu izdvajanja parica u iznosu od 16,21 kn – kako je HT i priznao da je to realni trošak rada na izdvajanju parice. Posebna cijena za izdvajanje parica sa radom kod krajnjeg korisnika ne smije se uvesti sve dok se transparentno ne definiraju pravila pod kojim će alternativni operator unaprijed znati kada je tako nešto potrebno, te će svjesno i svojevrijedno naručiti takovu uslugu tj. uputiti takav zahtjev. Do tada pojam „pravilo spektralne kompatibilnosti“ treba izbaciti iz bilo kakve uporabe jer predloženo uvođenje tog pojma neodoljivo podsjeća na zabranjenu primjenu HT-ove interne upute o odbijanju zahtjeva za izdvajanje parice (neodgovarajuća kvaliteta parice). Opetovano ističemo kako je potrebno u potpunosti izbaciti iz standardne ponude naplatu isključenja parice, pošto HT iste ne isključuje, već ih u najboljem slučaju ponovno uključuje u svoju mrežu ili kod drugog operatora i naplaćuje uključenje. Dodatno, u Standardnoj ponudi za veleprodajni širokopojasni pristup ta stavka ne postoji, a radi se o identičnom poslu.

IV) Izmjena poglavlja 13. pod nazivom „Cijene“, 13.3. „Usluga kolokacije“, 13.3.3. „Mjesečna najamnina“ (stranica 65 Standardne ponude), i to mjesečne najamnine za unutrašnji ili vanjski kolokacijski prostor kao i preraspodjelu kategorija

Optima se ne slaže se s predloženom izmjenom pošto HT navodi uglavnom početne cijene licitacija za koje ne znamo da li su uopće prostori izlicitirani, a i iz razloga što se ti prostori nude za obavljanje potpuno različitih djelatnosti od elektroničkih komunikacija. Također, smatramo da HT ne bi smio graditi svoje prihode na iznajmljivanju prostora već na pružanju elektroničkih komunikacijskih usluga. Također, HT otvoreno navodi kako je u postojeći trošak uračunao i WACC, dok nigdje nije spomenuo kako je u navedenim primjerima cijena najma prostora u različitim gradovima finalna i na istu se ne nadodaje niti WACC niti administrativni trošak.

Ujedno skrećemo pozornost Naslovu kako je način obračuna cijene najma kolokacijskog prostora određen u cijelosti Rješenjem Naslova od 29. rujna 2010. godine, KLASA:UP/I-344-01/10-01/459, URBROJ:376-10-04-12 NC/VŠ/IF te se HT u svom obrazloženju pogrešno poziva na predmetno rješenje koristeći se prosječnom izlicitiranom cijenom, umjesto početnom, a što je protivno postavkama istog. **Slijedom navedenog, prijedlog HT je neosnovan.**

V) nema je u prijedlogu HT-a

VI) Izmjena članak 15.5. pod nazivom: „Naknade za naknadna odbijanja prethodno prihvaćenih zahtjeva za uslugom izdvojenog pristupa lokalnoj petlji“

Optima ne prihvaća predloženu izmjenom postojeće stope tolerancije propisane Standardnom ponudom za naknadna odbijanja prethodno prihvaćenih zahtjeva u iznosu od 0,5% od ukupnog broja realiziranih zahtjeva, iz razloga što HT paušalno navodi da postoji sve veći broj zahtjeva od strane Operatora korisnika za uprednim metalnim paricama. Optima drži kako predmetno ne stoji te kako je količina izdvajanja parica višestruko usporena u odnosu na prethodne godine, a što se Naslov može uvjeriti uvidom u službene statističke podatke o broju novoizdvojenih lokalnih petlji u pojedinom razdoblju. Prema statističkim podacima javno dostupnim na Internet stranici www.hakom.hr može se vidjeti da se radi o slijedećim brojkama:

Godina	2007	2008	2009	2010
Ukupni broj izdvojenih parica	38.248	92.726	123.054	132.821
Broj novoizdvojenih parica	38.248	54.478	30.328	<u>9.767</u>

Slijedom navedenog, a kako je očito da je riječ o višestruko manjem broju novoizdvojenih parica, to se ovdje radi o HT-ovom nespretnom pokušaju obmane Naslova i ostalih sudionika na tržištu zbog čega je i ovaj prijedlog HT-a neosnovan.

VII. Dopuna članka 16.1. pod nazivom: „Planirani kapaciteti“ stavkom 4 navedenog članka.

Optima ne prihvaća predloženu izmjenu jer ukoliko ona bude definirana na predloženi način ona omogućava HT-u da bezrazložno odbije sve planove alternativnih operatora i uspori daljnji razvoj tržišta elektroničkih komunikacija. Dosadašnja praksa pokazuje da ne postoje problemi u ovom dijelu standardne ponude slijedom čega smatramo da nema niti razloga mijenjati nešto što dobro funkcionira.

Također, ističemo kako se HT poziva na neažurnost alternativnih operatora u traženju naknada, a sam je prije nekoliko mjeseci krenuo u potraživanja stara preko nekoliko godina.

VIII) Dopuna članka 10.1. pod nazivom „Fizička kolokacija u zasebnoj kolokacijskoj sobi - Opći uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor“, stavka 7.

Optima se slaže s predmetnom dopunom HT-a, no mišljenja smo da se ista samo treba dopuniti na način da: „*Operatori korisnici Standardne ponude koji su zakupili prostor veći od 4m², a isti ne koriste u potpunosti unazad 6 mjeseci imaju obvezu vratiti dio prostora koji ne koriste odnosno staviti na raspolaganje T-Com-u ili drugim Operatorima korisnicima Standardne ponude. (npr. ako su zakupili 6m², a koriste 4m² da vrate 2m²).*“ Ova izmjena je već predložena od strane Optime u prijedlozima od 01.07.2010. od iznesenim u javnoj raspravi, pri čemu je prihvaćeno povećanje zakupa prostora sa 4 na 6 metara kvadratnih, ali nije usvojena ova dopuna čime se zapravo omogućuje zlouporaba odnosno zauzimanje prostora iako se isti ne koristi, a sve na štetu drugih Operatora korisnika.

C) OT prijedlozi izmjena Standardne ponude HT-a za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji:

I) U članku 25.5.1. Provjera i dijagnostika kvara/smetnje

Optima predlaže nadopunu definiranog testnog moda za širokopojasni pristup na način da se uz postojeća definirana mjerenja uključi mjerenje maksimalne ostvarive linijske brzine, te da se za potrebe uspješno otklonjenog kvara/smetnje prihvaća rezultat novopredloženog mjerenja kada isti dosegne minimalno vrijednosti od 4 Mbps download i 256 kbps upload jer su to minimalne brzine u HT-ovoj maloprodajnoj ponudi širokopojasnog pristupa Internetu. Naime, prema dosadašnjem iskustvu, HT se samovoljno ograničio na mjerenja do 512 kbps download kao zadovoljavajući rezultat za odjavu kvara/smetnje kao uspješno

otklonjenu. Optima drži kako navedena brzina ne predstavlja realnu širokopojasnu uslugu jer velika većina DSL korisnika u Hrvatskoj ima minimalno brzinu 4 Mbps, slijedom čega bi se ta brzina morala postaviti kao donja granica za odjavu smetnje kao uspješno riješene.

II) Nastavno na naprijed navedeni prijedlog dopune standardne ponude, držimo da je potrebno nametnuti HT-u obvezu izvođenja mjerenja definiranih testnim modom za širokopojasni pristup ukoliko Operator korisnik traži takova mjerenja.

Kako su sasvim uobičajeni slučajevi proširenja ugovorene usluge (upsell) sukladno interesima krajnjih korisnika na paricama koje smo inicijalno izdvojili za pružanje POTS usluge sada pružamo i širokopojasnu uslugu. Osim toga, i sam HT je masovno krenuo u migraciju klasične POTS usluge na širokopojasnu VoIP uslugu. Trenutno je situacija takova da HT odbija izvoditi širokopojasna mjerenja na takvim paricama i uporno ne želi otkloniti smetnju, a Operator korisnik ne smije intervenirati u HT-ovoj mreži kako bi otklonio smetnju. Kao rezultat takvog ponašanja imamo nezadovoljne krajnje korisnike koji ne mogu koristiti ugovorene širokopojasne usluge, a HT ne dozvoljava niti pokušaj otklona smetnje. Slijedom navedenog, a radi zaštite interesa krajnjih korisnika alternativnih operatora te osiguravanja istima jednakog tretmana kao i krajnjim korisnicima usluga HT-a, to je prijedlog Optime nametnuti HT-u obvezu izvođenja mjerenja definiranih testnim modom za širokopojasni pristup ukoliko Operator korisnik traži takova mjerenja, osnovan.

III) Članak 13.1.5. Mjesečna naknada

OT predlaže smanjenje cijene mjesečne naknade za upredenu metalnu paricu sa postojeće cijene od 43,61 kn na 34,89 kn.

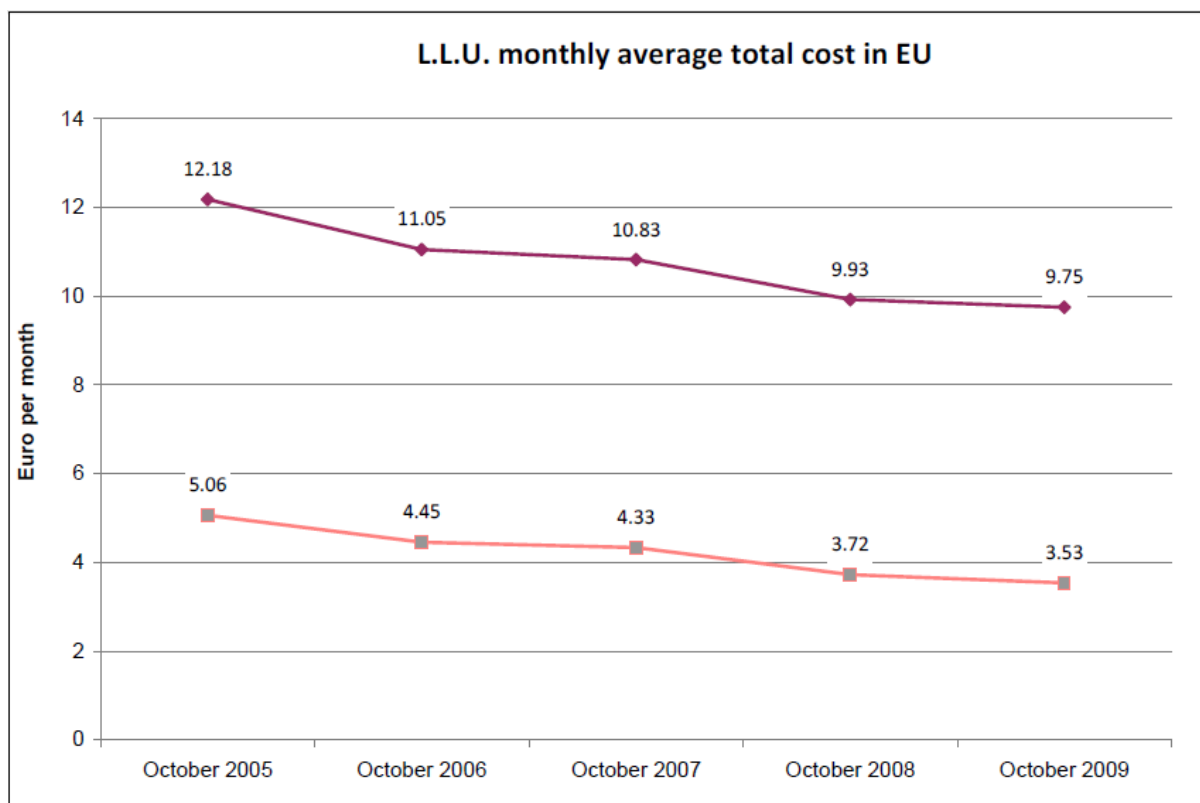
Naime, HAKOM je Odlukom od 16.11.2011. Ur.broj 376-11/DJ-11-8 (DJ) izmijenio „postotak X“ u Standardnoj ponudi HT-a za uslugu bitstreama sa dotadašnjih 40% na novih 60%. Time se posredno utjecalo i na uvjete poslovanja sukladno Standardnoj ponudi HT-a za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, i to negativno po Operatore korisnike te Standardne ponude.

Bazirano na najrasprostranjenijem širokopojasnom priključku (4Mbps + Flat promet) razlika između ulaznih troškova za Operatora korisnika dviju spomenutih Standardnih ponuda je sa prijašnjih 43,99 kn smanjena na malenih 14,79 kn. To konkretno znači da je za investiranje u realizaciju kolokacija, DSLAM opremu, posredni i prijenosni kabel ostalo gotovo 30 kn mjesečno manje po svakom takvom korisniku. Kako svi radimo sa ciljem što bržeg povrata investicije, moramo primijetiti da nam je ovom odlukom Naslova zamaknut povrat investicije između BSA i LLU sa prijašnjih 14 mjeseci na nepodnošljivih 40 mjeseci! Smatramo da je odluka Naslova bila više nego opravdana, te se pokazuje da je nakon nje donekle krenuo razvoj Bitstream tržišta. No, pošto se radi o identičnim uslugama (barem za krajnjeg korisnika) bilo je nužno tu odluku popratiti i drugom, a to je smanjenje cijene mjesečne naknade upredene metalne parice za isti postotak od 20% na predloženih 34,89 kn.

Trenutna situacija pogoduje isključivo i samo razvoju Bitstream tržišta i ne dozvoljava da se pod realnim ekonomskim i tržišnim parametrima itko iz Bitstream tržišta u nekom trenutku odluči ulagati u LLU tržište jer je jednostavno razlika u cijeni premala i investicija kao takva nije isplativa. Također, svi alternativni operatori koji su već uložili u LLU tržište

te koji i dalje razvijaju to tržište zadužili su se kod investitora uz određene parametre i ciljane povrate investicija. No, sada se pokazuje da smo zbog predmetne odluke trebali uložiti u razvoj BSA tržišta i zapostaviti LLU tržište.

Ako pratimo razvoj cijene izdvojene lokalne petlje u Europi, onda prema dokumentu „PROGRESS REPORT ON THE SINGLE EUROPEAN ELECTRONIC COMMUNICATIONS MARKET (15th REPORT)“ Europske komisije od 25.05.2010. možemo naći prikaz kretanja cijene izdvojene lokalne petlje po kojemu se vidi da se ta cijena iz godine u godinu smanjuje za 5-6% godišnje. Ako uzmemo u obzir da je cijena od 43,61 kn definirana u 2010. godini, onda je za očekivati da se ta cijena u 2012. godini korigira prema 38,00 kn.

Zbog svega navedenoga, kako bi se zaštitile postojeće investicije u LLU tržište, kako bi se ohrabrilo investitore na nova ulaganja u LLU tržište, kako bi se omogućio dalji razvoj korisnika Standardne ponude za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji te kako bi se pratilo europske trendove u kretanjima cijene izdvojene petlje, smatramo da je nužno promijeniti postojeću cijenu mjesečne naknade parice na 34,89 kn.

IV) Izmjena članka 8. „ODBIJANJE ZAHTJEVA OPERATORA KORISNIKA STANDARDNE PONUDE“ (strana 33 Standardne ponude) koji glasi:

„Pored drugih razloga određenih ovom Standardnom ponudom i njenim dodacima za odbijanje pojedine vrste zahtjeva, T-Com može odbiti zahtjev za sklapanje Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji iz članka 6. Standardne ponude, zahtjev za pružanje kolokacijskih usluga iz članka 9. Standardne ponude i zahtjeve za izdvajanje pojedine lokalne petlje iz članka 6.2. ove Standardne ponude ako dostavljeni zahtjevi nisu u skladu s ovom Standardnom ponudom i njenim dodacima ili ako se na temelju objektivnih mjerila koja se odnose na

nedostatak tehničkih mogućnosti ili na održavanje cjelovitosti elektroničke komunikacijske mreže, i to na temelju provedenih ispitivanja utvrdi da je ispunjen bilo koji od sljedećih uvjeta:

1. kakvoća lokalne petlje nije prikladna za povezivanje potrebne opreme Operatora korisnika Standardne ponude i pružanje zahtijevanih usluga.
2. izdvajanje lokalne petlje narušava cjelovitost elektroničke komunikacijske mreže.
3. kolokacija i/ili zajednička uporaba opreme nisu dostupne u trenutku podnošenja zahtjeva Operatora korisnika Standardne ponude za kolokaciju, iz razloga što T-Com nije više u mogućnosti pružiti pristup toj opremi i/ili kolokacijskom prostoru zbog obveza iz ugovora koji je T-Com prethodno sklopio s drugim Operatorima korisnicima Standardne ponude. Za te potrebe T-Com će voditi evidenciju o listi čekanja za lokacije s ograničenim kolokacijskim prostorom. U slučaju otkazivanja ranije sklopljenog ugovora za određenu lokaciju (npr. radi neispunjenja potrebnih obveza od strane prethodnog Operatora korisnika Standardne ponude), T-Com će, odmah po stupanju na snagu otkaza ugovora, obavijestiti prvog sljedećeg Operatora korisnika Standardne ponude s liste čekanja o oslobađaju kolokacijskog prostora na toj lokaciji.

Nastavno na naprijed određene razloge odbijanja zahtjeva, Optima se kroz dosadašnju praksu uvjerila kako je sukladno regulatornoj obvezi transparentnosti određenoj HT-u na predmetnom tržištu neophodno u Standardnu ponudu uvrstiti obvezu HT-a da jasno, nedvojbeno i taksativno odredi sve razloge odbijanja zahtjeva. Naime HT u svojim web izvješćima koristi različite razloge odbijanja koji su vrlo paušalno te široko određeni pa u slučaju odbijanja zahtjeva Operator korisnik mora tražiti putem elektroničke pošte od HT-a dodatno pojašnjenje razloga odbijanja, a što nepotrebno i neosnovano produžuje postupak izdvajanja upredene metalne parice.

Optima ističe, posebno za slučajeve odbijanja zahtjeva određene točkom 1 i 2, da ovako nejasna definicija ide na štetu krajnjeg korisnika i služi kao izgovor za bilo kakve probleme s kvalitetom usluge, uz to protivna je Zakonu o elektroničkim komunikacijama, odnosno standardima kojima se definira metoda definicije razine kvalitete usluga (npr. ITU-T M.3050, ITU-T M.3342 i dr.). Stoga parametri razine kvalitete nisu definirani standardnom ponudom niti su definirana područja iznosa tih parametra koja bi karakterizirali/zadovoljili određenu razinu kvalitete, a kamoli granice u kojima se iste mogu kršiti sa i bez penala ili odbijanja usluge.

Slijedom navedenog, ovaj prijedlog izmjene osigurava transparentnost u izvještavanju Operatora korisnika Standardne ponude o svim razlozima odbijanja zahtjeva za izdvajanje upredene metalne parice, omogućuje mu pravovremenu i ispravnu dijagnostiku kao i ispravak zahtjeva, a sve u cilju poboljšanja postupka realizacije i aktivacije usluge krajnjem korisniku.

V) Članak 15.1. pod nazivom „Naknade za zakašnjenje u isporuci pojedinačnog fizičkog voda“ (strana 68 u Standardnoj ponudi). Optima predlaže da se tablica naknada izmjeni na sljedeći način;

	unutar prvih 10 dana zakašnjenja	od 11. dana zakašnjenja
Naknada za zakašnjenje	80% mjesečne naknade za korištenje izdvojene lokalne petlje po danu zakašnjenja	250% mjesečne naknade za korištenje izdvojene lokalne petlje po danu zakašnjenja

OT smatra predloženu izmjenu opravdanom iz razloga što kašnjenje u isporuci pojedinačne

upredene metalne parice od strane HT-a nanosi štetu ne samo Operatoru korisniku Standardne ponude već i krajnjem korisniku s kojim ima već zaključen pretplatnički ugovor kojeg mora realizirati sukladno Općim uvjetima poslovanja i važećim propisima iz područja elektroničkih komunikacija. Kašnjenje u postupku izdvajanja upredene metalne parice za posljedicu ima nezadovoljstvo i odustajanje pretplatnika od ugovora prije aktivacije ugovorene mu usluge kao i nenadoknadive operativne troškove za Operatora korisnika Standardne ponude koji mora HT-u platiti jednokratnu naknadu za uključenje/izdvajanje upredene metalne parice te najmanje prvu mjesečnu naknadu za najam iste. Slijedom navedeno, a radi zaštite interesa krajnjih korisnika Operatora korisnika standardne ponude te osiguravanja aktivacije ugovorene usluge unutar rokova za aktivaciju određenih Općim uvjetima poslovanja, držimo da je prijedlog Optime osnovan i sukladan obvezi nediskriminacije te načelu jednakog tretmana.

S poštovanjem,

OT-Optima Telekom d.d.